

Lesný náučný chodník Tajch

Kraj:	Prešovský
Okres:	Vranov nad Topľou
Geomorfologická jednotka:	Slanské vrchy
Geologická jednotka:	sopečné pohorie
Chránené územie:	prírodná pamiatka Zárez Stravného potoka
Prístup:	bus (a vlak) Pavlovce a pešo asi 1,5 (4) km po žltej turistickej značke juhozápadným smerom k vstupnej bráne náučného chodníka
Východisko:	Pavlovce, v doline Stravného potoka pri prameni Tajch
Trasa:	trasa 1 - detský okruh: Pavlovce, Tajch - Predná vaľa - Tajch trasa 2 - veľký okruh: Pavlovce, Tajch - Predná vaľa - vyhládka Krkavčia skala - Pusté pole - Tajch
Dĺžka, prevýšenie:	trasa 1 - 2,5 km, prevýšenie 85 m trasa 2 - 6 km, prevýšenie 205 m
Čas prechodu:	1, 5 h, resp. 2,5 h
Počet zastávok:	11 resp. 23
Náročnosť:	nenáročná, resp. mierne náročná trasa

Zameranie chodníka: lesnícke, prírodovedné

Typ chodníka: samoobslužný, okružný, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Čiastočné prepojenie na žltú turistickú značku.

Rok otvorenia: 2008

Aktuálny stav: Informačné panely sú v dobrom stave (2021) a chodník je udržiavaný.

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: Lesy SR, š. p., Odštepny závod Prešov, Obrancov mieru 6, 080 01 Prešov, tel. 051 / 7464 765

Poznámka: Na trase náučného chodníka sú oddychové zóny s altánkami, tri studničky, rizňa a šmyk na dopravu dreva, pec na vypalovanie dreveného uhlia, malé lesnícke múzeum, expozícia hornín a dotvárajú ho drevené plastiky.

Využitelnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Pavlovce. Podhorská obec na severnom úpätí Slanských vrchov pri Medzianskom potoku východne od Prešova. Vznikla na zákupnom práve v prvej polovici 14. storočia. Prvýkrát sa spomína v roku 1359 v spore o hranicu panstiev Kapušany a Solivar. Obyvatelia boli roľníci, tkali konopné plátno, chovali dobytok, pálili vápno. Na západnom okraji obce sa nachádza **Ranč Breziny**. Zahŕňa dom hospodára s možnosťou ubytovania 20 osôb, kde sa organizujú aj školy v prírode. Je tu jazdiareň poskytujúca jazdecký výcvik, hipoterapiu a jazdy na koči. V obci je tiež salaš, známy v širokom okolí kvalitnými výrobkami z ovčieho mlieka (čerstvý a údený syr, oštiepky, parenice, korbáčiky, žinčica, bryndza).

Prameň Tajch. Prameň minerálnej vody na dne doliny Stravného potoka na severe Slanských vrchov 1,5 km juhozápadne od Pavloviec vo východisku po ňom pomenovaného náučného chodníka. Miesto výveru bolo vyhlbené a vymurované, neskôr upravené do betónovej skruže s pumpou.

Prírodná pamiatka Zárez Stravného potoka. Chránené územie na severe Slanských vrchov juhozápadne od obce Pavlovce vyhlásené v roku 1994 na ochranu erózneho zárezu úseku toku Stravného potoka s turisticky atraktívnymi mikroformami reliéfu (perejami, kaskádami) na výstupe centrálnokarpatského paleogénu a jeho styku s vulkanitmi. Na krátkom úseku tu potok preteká kaskádami roklinou so skalnými stenami vysokými až 15 m. Územie je súčasťou chráneného vtáčieho územia Slanské vrchy (súčasť sústavy Natura 2000).

Lesnícke múzeum Pavlovce. Nevelké múzeum juhozápadne od Pavloviec v lesoch na severnom okraji Slanských vrchov v areáli bývalej lesníckej škôlky Diely na trase náučného chodníka Tajch, dokumentujúce prácu lesníkov. Súčasťou je dobová kancelária lesníka a lesnícke pomôcky z minulosti, napr. motorová píla z 50. rokov 20. storočia (ktorá váži cca 50 kg a tak ju museli držať pri práci dvaja chlapi), ciachy, číslovačky, priemerky či výškomery. Venuje sa i tematike poľovníctva a kynológie, miestnej flóry - je tu herbár ako i zbierky semien, listov, púčikov či ukážok lesných drevín. Špeciálnymi časťami náučného chodníka Tajch sú tiež samostatná výuková plocha s informačnými panelmi a jedinečné semenné sady s rôznymi druhmi drevín za účelom zachovania ich genofondu. Počiatky ich výsadby siahajú do 70. rokov 20. storočia. V roku 2006 k nim pribudol semenný sad bresta horského, ktorý je vo viacerých európskych krajinách ohrozený znečisteným životným

prostredím ako aj grafiózou. O sadenice brestu požiadal po návšteve Slovenska anglický princ Charles, a tak 50 sadeníc pochádzajúcich zo Šimonky v Slanských vrchoch vysadili v zámockom parku kráľovského sídla Highgrove na západe Anglicka.

Názvy informačných panelov

1. Vstupná brána
2. Gravitačné približovanie dreva
3. Výchova mladín
4. Semenné sady
5. Pro Silva (*lesnícke múzeum*)
6. Význam lesa
7. Génová základňa
8. Výberový strom
9. Zdroj energie - drevné uhlie
10. Mokrade
11. Les a vtáky (*len na detskom okruhu*)
12. Les a voda
13. Les a kôň
14. Ochranné lesy
15. Vyhliadka Krkavčia skala
16. Minerály a horniny
17. Poľovná zver
18. Mraveniská
19. Jeleň lesný
20. Les a pôda
21. Zver a poľovníctvo
22. Produkčná a mimoprodukčná funkcia lesa
23. Poďakovanie za absolvovanie trasy

Informačné panely v teréne nie sú číslované.

